

YAZARLAR

Evrin Altuğevrimaltug@gmail.com

Dolapdere'deki sabır taşkını

Ahmet Doğu İpek'in, Arter'de Selen Ansen küratörlüğünde açılan sergisi 'Başımızda Siyahtan Bir Hâle', izleyiciyi iç ve dış evrendeki varoluş macerasında üstlendiği konumlar adına sınayan, nice kavramsal ama bir o denli mistik ve duyusal sürprize gebe bir mağarayı andırıyor. Bir tür sabır taşkını bereketiyle deneyimlenen sergi, adını İkinci Yeni'nin benzersiz kalemlerinden Edip Cansever'in 'Tragedyalar' adlı yapıtında yer verdiği bir dizeden alıyor.

04 Haziran Cumartesi 2022 Saat: 00:03

Arter'deki Ahmet Doğu İpek sergisi '[Başımızda Siyahtan Bir Hâle](#)', Dolapdere'deki müzenin -1'inci katında, 29 Ocak 2023'e dek tecrübe ediliyor. Sergi, izleyiciyi iç ve dış evrendeki varoluş macerasında üstlendiği konumlar adına sınayan, nice kavramsal ama bir o denli mistik ve duyusal sürprize gebe 'Platonik' bir mağarayı andırıyor.

Sergi, adını İkinci Yeni akımına mensup şair Edip Cansever'in 1964 tarihli, de Yayınevi etiketli, 'Tragedyalar' isimli, 'libretto' yankılı modern yapıtındaki üçüncü birimin, yine kendi içindeki ilk 'Episode'unda yer alan, aynı adlı dizesinden ödünç alıyor.

Ahmet'in sergisi, doğunun ölümsüzlüğe sevdalı gizemciliği ile batının pragmatik farkındalığını içine teneffüs eden ipeksi zihin işçiliğini kesiştirdiği son iki yıllık birikimini, izleyiciye bir nefesin alınıp verilmesi kadar sakin bir sabır taşkınıyla devrediyor; duyusal bir zikir atmosferine kefil oluyor.

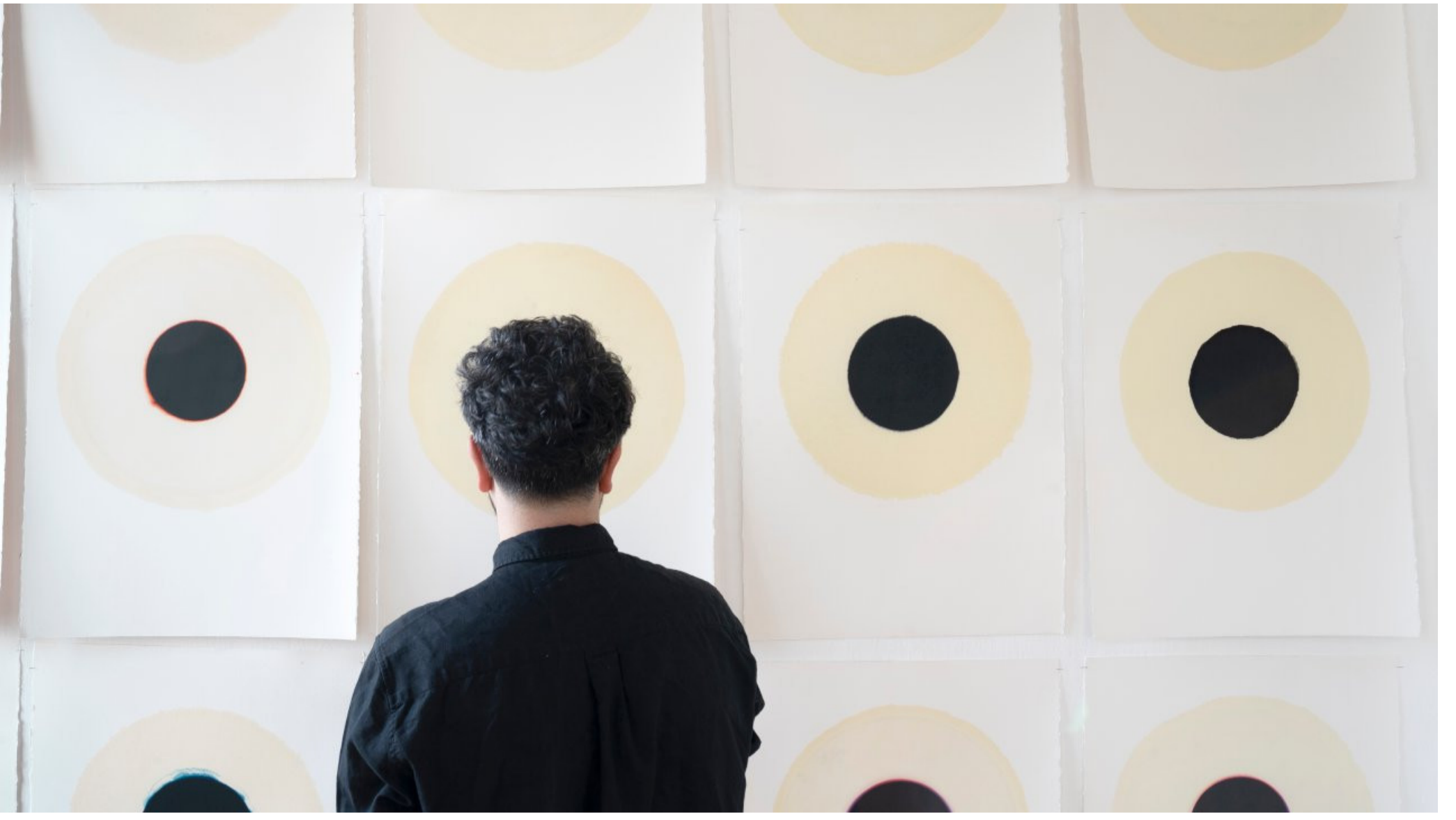
Küratör Selen Ansen'in, Arter'deki önceki sergilerine de referans veren kuyumcu titizliğini, ışıklandırma, bilhassa küratöryel metinde derinlik, yerleştirme, ekip ruhuna minnet ve eser seçkisiyle tazelediği sergi, içerdiği yapıtların vadettiği anlatıların birbirine düşürülmediği, tam tersine 'semah'a girdiği teknik ve söylem ritmi vesilesiyle, kendi içinde nice okunaklı, dokunaklı zeminler ve dahi gök çehreleri vadediyor. Bu da bizi yeniden, [Cansever'in şiiri](#)ndeki 'Koro', 'Ağıt' ve 'Episode'lardan menkul o hem biricik ama hem çoksesli, varoluşsal tecrübeyle yeniden baş başa bırakıyor.

Keza, pek az etkinliğe vesile olabilecek albenisi ile, 'tekrar, tekrar' gelip deneyimlenecek Sufi bir yoğunluk arz eden sergi, insanın belli ölçek, özne, nesne ve anlatılar karşısında, kendi kendiyile nereden nereye kadar yoldaşlık edip, oradan daha hangi âlemlere seyyahlık edebileceğini sınayan, samimi vesileler sunuyor.

Sözgelimi, izleyene serginin görsel korosunu teşkil ettiğini hissettiren 'Çok Uzaktan ve Hep' isimli yalın suret kervanıyla İpek, astronomik bir fenomen olarak güneş tutulmasından yola çıkıyor. Sanatçı, böylesi bir ısı, ışık, varlık kaynağının kozmik bir 'kaza eseri' olarak kâinat tarafından bir müddet 'tutulduğu' bu kesişme anını yâd etmenin en koyu hatıralarını bize sevk ediyor. Her biri (sanatçının soyut birer göz ve öz bebeği de sayılabilecek) evrensel bu vesikalık pozlamalarda İpek, izleyiciye güya aynı olandaki ayrının, kem göze çelme taktığı ayrımcılık hakkında platonik, aşkın, kibar ama çekici bir uyarıda bulunuyor. Bu açıdan, ilgili serginin girişinde de, çıkışında da pusuya yatan, küratör Ansen'in tabiriyle 'albino' güneş soyutlaması da etkisini daha unutulmaz kılıyor.

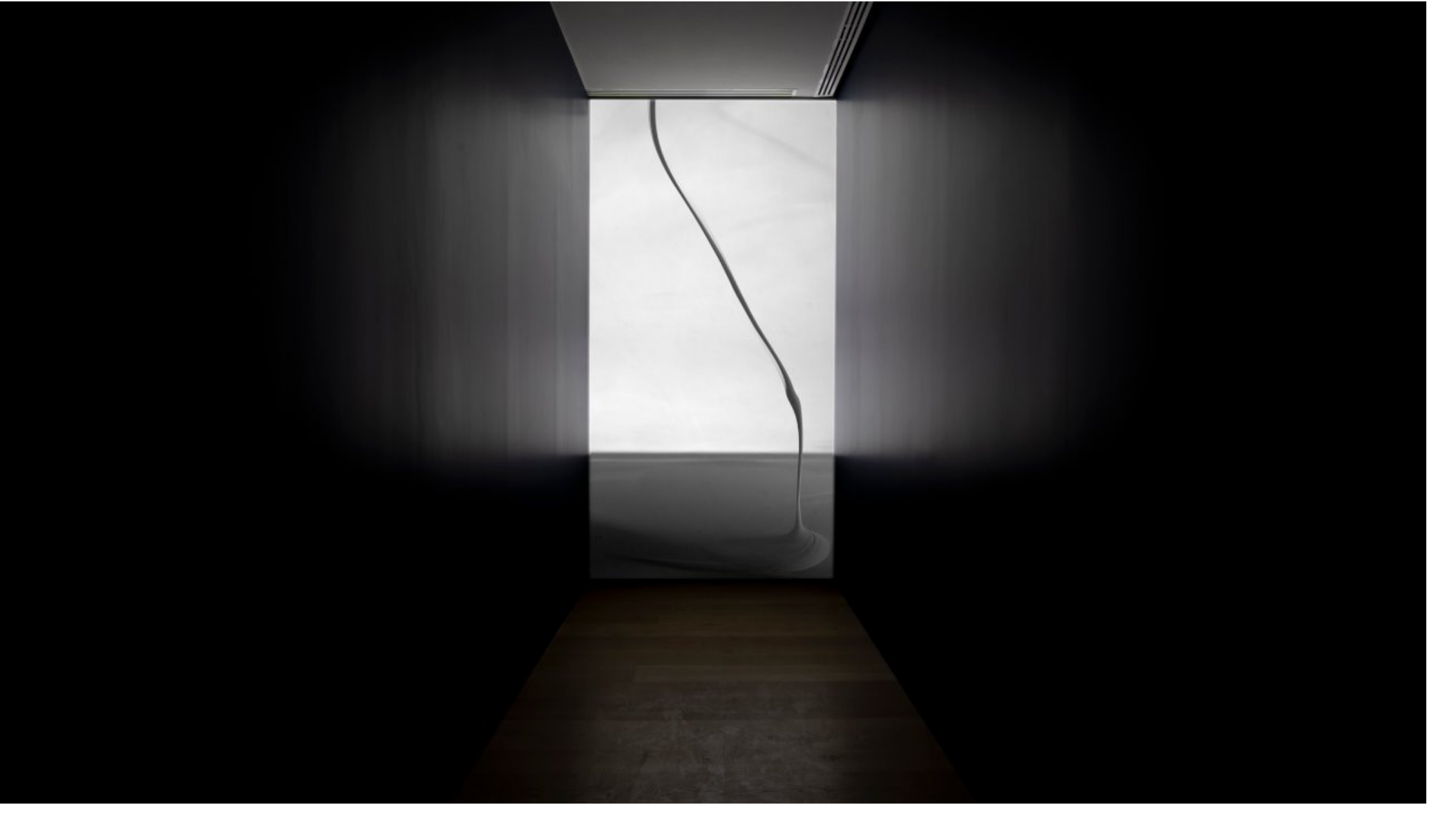
İpek, bu optik maratona benzer seri ile güne (-şe)bakanları, (tıpkı tutulmanın içerdiği ikili tabir koyuluğu denli, aynı zamanda da ayçiçeklerini) lirik bir suskunlukla kendine mal ediyor; bu suretleri, izleyene derhal sevk, zerk ve terk ediyor. Bir tür performans ortaya koymuş olan İpek, yerini göğünü bize ve hayal gücümüze bıraktığı bu manyetik dizi ile, anî veya sunî herhangi mahlukâta 'eğri ve doğru' bakışımızı, yazgı ve yergiyi 'göze alabilmenin' sınırlarına ilişkin olarak, hepimize nadir bir imtihan iklimi vadediyor.

Sanatçı, Nevzat Sayın, Nilüfer Şaşmazer, ABD Dışişleri Bakanlığı, ABD Ankara Büyükelçiliği ve Galeri Nev İstanbul'un da katkılarıyla sözleştiği Arter'deki sergisinde, izleyenlere Mübin Orhon'un, Jackson Pollock'un, İlhan Koman'ın ve Richard Serra'nın selamlarını getiriyor. İpek aynı zamanda, üslubu ile bizi adeta Erol Akyavaş'ın, Abidin Dino'nun, Yüksel Arslan ve Kuzgun Acar'ın da entelektüel biricikliği, samimiyetini, kültürel zanaatkârlığını yâd etme keyfiyle baş başa bırakıyor.

Bu estetik yoldaşlık mesuliyetinden doğan yaratıcılık, kudret ve itina, sanatçının ABD Hükümeti Elçilikleri Sanat Koleksiyonu'nda yer alan 2020 tarihli kurşun kalem mikro/makro soyutlaması, düğüm ve çözüm önermesi 'İkinci Hasat V8' ve yine kâğıt üzerine füzen, mürekkepli kalem ve yapışkanlı harfler ile sunduğu Albino Island ve Caecus Volcano ile en doğaçlama şiddetinde hissedilebiliyor.

Yine sergi merkezine felsefi bir soru ve cevap işareti gibi konumlanan, doğanın yüreğinden serpme birer parça çiğ et hakikiliği yayan yüksek tonajlı kayaların, insan yapımı devasa süngerlerle el üstünde konaklatıldığı bir atmosfer vadediyor Arter'deki Ahmet Doğu İpek sergisi. Etkinlik, paha biçilmez ve gündelik olan, kaotik (duran) ve düzenlilik (vadeden) arasındaki idrakın hükmü ve hudutlarını, sanatçının 'Maruz' adlı taş 'portreleri' dizisinde de, 'Zephyr I/II' isimli hipnotik, kozmik ve soyut dışavurumcu video düzenlemelerinde de art arda sınıyor.

Hal böyle olunca da, Edip Cansever'in kalemi, size yansıtılan bu evrenin devasalığı koynundan yine bir kedi maharetiyle sıyrılıp, mırıltısını bu 'Tragedyalar' adına bitimsizce devam ettiriyor:

*"...Ya da bir dernekte üyesiniz, azıcık mutlusunuz
Ya da küçük bir memur bir banka servisinde
Durmadan suçlusunuz
Durmadan suçlusunuz
Durmadan suçlusunuz ve artık kendinizi
Gücünüz yok ödemeye.*

*Giderek siz oluyorsa bütün bir kalabalık
Yüzünüz yüzlerine benziyorsa, giysiniz giysilerine
Ansızın bir hastanın kendini iyi sanması gibi
Gücünüz yetse de azıcık bağırırsanız
Bir yankı: durmadan yalnızsınız
Durmadan yalnızsınız."*